

продовольчої безпеки не лише населення України, а і світу. Але, зважаючи на складні макроекономічні та політичні умови, першочерговими заходами у напрямі підтримки розвитку та сприяння економічної стабільності агропромислових підприємств у короткостроковій перспективі має стати ефективна державна програма фінансової підтримки та стабілізації.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: <https://ukrstat.gov.ua/>
2. Костецький Я.І. Новітня парадигма розвитку аграрного сектору України: дис. д-ра екон. наук: 08.00.03. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 473 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/38556>
3. Мамчур В. Тенденції та перспективи розвитку аграрного підприємництва в Україні. Соціально-економічні проблеми і держава. 2021. Вип. 1 (24). С. 45–53. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21mvapvu.pdf>
4. Міністерство аграрної політики і продовольства України: офіційний веб-сайт. URL: <https://minagro.gov.ua>
5. Сабій І.М. Вибір моделі аграрного устрою України як основи всебічного сталого сільського розвитку. Економіка АПК. 2021. № 9. С. 82–90. URL: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202109082>

АКТУАЛІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ

В. А. ПАЛАМАРЧУК, аспірантка кафедри управління та смарт-інновацій
Київський національний університет технологій та дизайну
super.v.burkivska@ukr.net

На сьогоднішній день, надмірно споживацьке необдумане природокористування поступово замінюється принципами гармонізації взаємин людини і довкілля та пошуками єдино правильної стратегії стійкого розвитку – однієї з найважливіших, невідкладних і всеосяжних складових соціально-економічного зростання. Проте загрозою для втілення даного процесу виступає низка екологічних проблем, які з кожним днем стають дедалі актуальнішими: виснаження ресурсів, перенапруга і руйнування екосистем, порушення природної рівноваги тощо.

Окрім того, внаслідок бойових дій: пошкодження та руйнування екологічно небезпечних промислових об'єктів, погіршення санітарно-

гігієнічних показників питної води, порушення діяльності природоохоронних територій, загрози радіоактивного забруднення, негативний вплив на довкілля зростає. Саме тому, стратегічним завданням екологізації діяльності, як держави, так і діючих промислових підприємств, має стати якісно новий підхід в управлінні, який включатиме заходи з мінімізації використання палива, енергії та максимізацію ефективності й економічності їх застосування, а саме: [3]

- по-перше, розвиток альтернативної «зеленої енергетики», що не завдаватиме шкоди навколишньому середовищу;

- будівництво та експлуатація споруд для очищення та фільтрації, еко-інновації тощо;

- по-друге, збільшення зелених насаджень, рекультивация земель, створення природних заповідників, національних парків тощо;

- по-третє, гуманне використання природних ресурсів громадянами та підприємствами (зменшення кількості задіяних природних ресурсів для виготовлення одиниці продукції, кількості відходів виробництва та зниження рівня забруднюваності довкілля);

- по-четверте, застосування нової технології організації маловідходних і безвідходних виробництв, що включатиме утилізацію викидів, комплексне використання сировини і матеріалів, створення виробництва із замкнутим циклом, без скидання стічних вод і викидів в атмосферу шкідливих речовин;

- по п'яте, запровадження екологічного менеджменту на підприємствах [1].

Тобто, загальний процес екологізації має базуватися на різноплановому та системному підході до об'єктивного світу та більш глибокому усвідомленні ролі природи в житті людини. Стосовно підприємств, екологізація виробництва повинна включати процес послідовного впровадження комбо системи технічних, управлінських та інших рішень, які надаватимуть змогу підвищувати ефективність використання природних ресурсів, поліпшувати і зберігати якість природного середовища на усіх рівнях: локальному, регіональному і глобальному.

Говорячи про екологізацію у соціально-економічному аспекті, то це:

- по-перше, перехід від витратного принципу господарювання до ресурсозберігаючих методів;

- по-друге, відмова від екстенсивного розширеного споживання природних ресурсів;

- по третє, отримання максимальної корисності за умов незначного порушення балансу функціонування навколишнього середовища.

Стосовно економіки в цілому, процес екологізації направлений на досягнення екозбалансованого її функціонування і формування природозберігаючого типу різних видів економічної діяльності. Для цього необхідна певна система інститутів, яка спонукала б до реалізації екологічно орієнтованої структурної перебудови (рис.1).

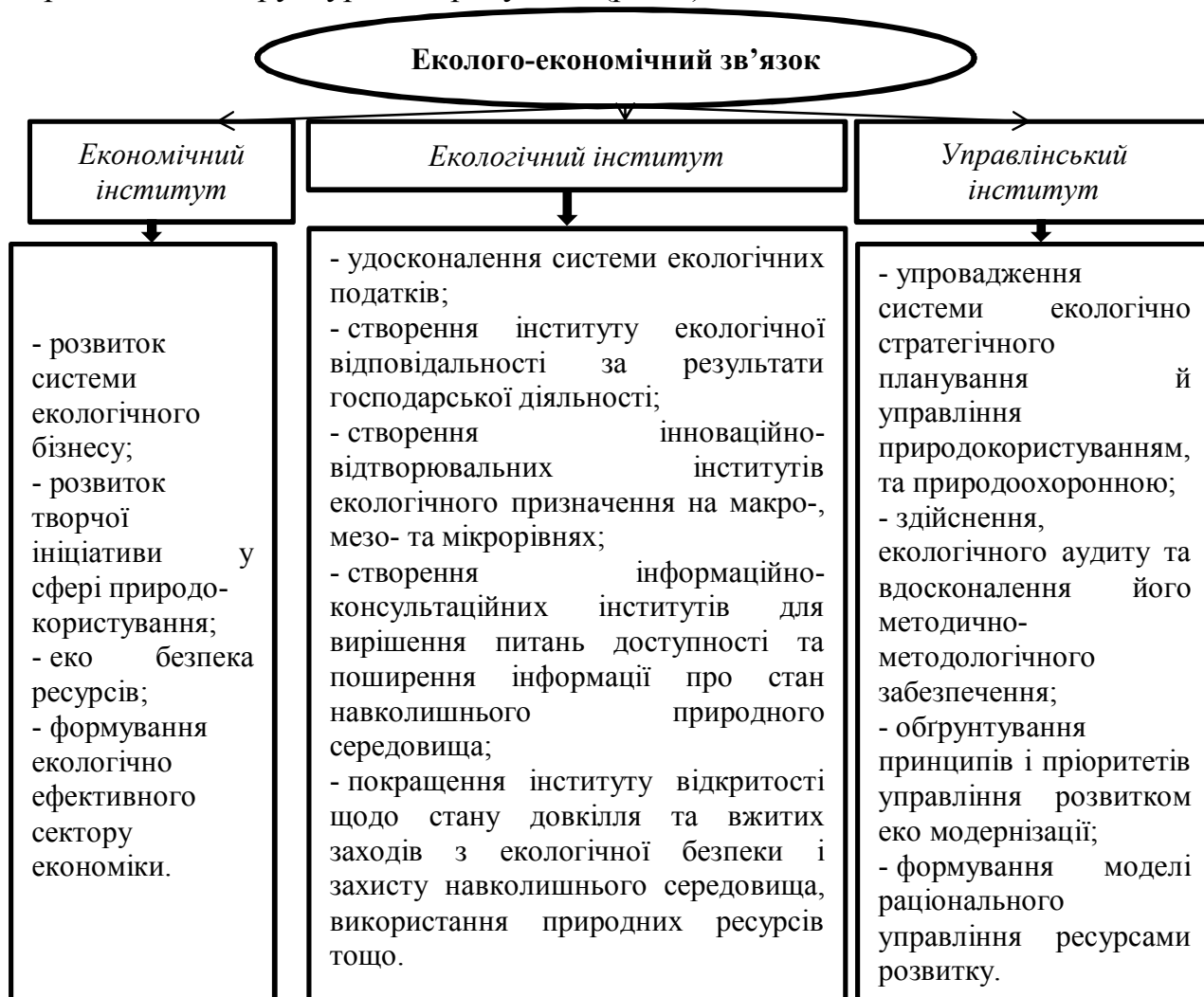

Рис.1 – Механізм забезпечення еколого-економічної інституціональної взаємодії

Джерело: розробка автора на основі [2; 4]

В силу обставин супротиву воєнній агресії з боку Російської Федерації та інтеграції України у глобальний економічний простір, питання екологізації як вагомій компоненти моделі сталого розвитку та основи функціонування сучасного світу, набуває ще більшої вагомості. Тому, враховуючи особливості екологізації, подальший розвиток економіки, на нашу думку, передбачає імплементацію екологічного чинника у всіх її секторах і галузях,

організаційні перетворення у сфері ефективного природо-ресурсного користування, поглибленні міжнародної екологічної співпраці та приведенні механізмів природокористування у відповідність до вимог міжнародних стандартів, що сприятиме подальшій еколого економічній реорганізації (рис.2).

Рис.2 – Причинно-наслідковий зв'язок екологічно-економічної взаємодії

Джерело: розробка автора

Цей напрям допоможе вирішити ряд болючих питань, відкрити доступ до нових технологій, змінити цінності людей, зберегти навколишнє середовище для наступних поколінь та покращити імідж держави. Прикладом таких успішних країн є Швеція, Данія, Японія та інші.

Отже, процес екологізації – це діяльність, яка складається з постійної та послідовної розробки й впровадження у процес виробництва нових технологічних і управлінських рішень, щодо підвищення ефективності використання природних ресурсів із збереженням чи поліпшенням якості довкілля. Питання формування механізму екологізації економіки та промислових підприємств є надзвичайно актуальним і вимагає подальшого наукового обґрунтування та системного підходу щодо визначення шляхів становлення й форми функціонування і розвитку еколого-економічної системи країни.

Список використаних джерел:

1. Безвідходна технологія. URL: <http://www.eco-live.com.ua/eco-term/bezvidkhodna-tekhnologiya>

2. Степаненко А. В. Екологічна модернізація економіки в дискурсі четвертої промислової революції. Економіка природокористування і сталий розвиток. К.: ДУ ІЕПСР НАН України, Бібліогр.: 3 назв. укр. 2018. № 1–2 (20–21). С. 15-19.

3. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2818-17>

4. Самосьонок Л. М. Інституційний розвиток в умовах міжнародної інтеграції. Економічні науки : зб. наук. праць ЛНТУ. Серія «Економічна теорія та економічна історія». 2012. Вип. 9(36). С. 296–305.

ПРОБЛЕМНІ СИТУАЦІЇ В ЕНЕРГОЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДЛЯ БІЗНЕСУ ТА СУСПІЛЬСТВА

О. Ю. ПАЛАНТ, д-р екон. наук

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

Conductor.kh@gmail.com

Будучи фахівцем в економіці міського електричного транспорту, більш за все нас непокоїть ситуація, що нині склалася в Україні з джерелами живлення. В Україні (табл. 1) 51 % електроенергії виробляють атомні електростанції, 27 % – теплові електростанції, 9 % – теплоелектроцентралі, гідроелектростанцій – 5 %, сонячні електростанції – 5 %, вітрові – 2 %, біоелектростанції ще 1 % [1].

Таблиця 1 – Структура електрогенерації об'єднаної енергетичної системи України станом на 01.01.2022 року

№№	Типи електростанцій	Кількість електростанцій, шт.	Питома вага різних типів електростанцій, %
1	Атомні електростанції	4	51
2	Теплові електростанції	15	27
3	Теплоелектроцентралі	43	9
4	Гідро- та гідроакумлюючі електростанції	8+3	5
5	Сонячні електростанції	Найбільша – Нікопольський район Дніпропетровської області	5
6	Вітрові електростанції	Найбільша – Запорізька область	2
7	Біоелектростанції		1